

Assignatura: METODES D'INVESTIGACIO EN EDUCACIO

Codi: 23197

TRONCAL
8 crèdits

Departament: PEDAGOGIA APLICADA

Professor: Guillem Bou i Bouzà

A. OBJECTIUS

- a.- Analitzar informes d'investigacions realitzades en i sobre educació.
- b.- Planificar una investigació educativa, subratllant les fases principals.
- c.- Elaborar instruments que permetin l'obtenció d'informació.
- d.- Realitzar una investigació educativa recullint informació, analitzant i interpretant correctament els resultats.
- e.- Redactar informes d'investigació tenint en compte les orientacions d'alguns autors i institucions.

B. PROGRAMA

PRIMERA PART: Nocions bàsiques sobre investigació.

- 1.- Fonaments de la investigació.
  - 1.1.- El coneixement científic en educació.
  - 1.2.- El mètode científic.
- 2.- Naturalesa de la investigació educativa.
  - 2.1.- Concepte i característiques de la investigació educativa (IE).
- 3.- El procés d'investigació empírica en educació.
  - 3.1.- Perspectiva general del procés.
  - 3.2.- Plantejament del problema.
  - 3.3.- Estat de la qüestió.
  - 3.4.- Les hipòtesis: formulació i contrastació.
  - 3.5.- Les variables: tipus i operativització.
  - 3.6.- El mostreig: tècniques de selecció de mostres.

SEGONA PART: Metodologies d'investigació educativa.

- 4.- Perspectiva empírico-analítica.
  - 4.1.- Alguns conceptes fonamentals.
  - 4.2.- Metodologia experimental: control de la variança, els diversos dissenys, possibilitats i límits.
  - 4.3.- Metodologia quasi-experimental: tipus de dissenys, possibilitats i límits.
  - 4.4.- Metodologia ex-post-facto o no experimental: mètode comparatiu-causal, mètodes descriptius i mètodes correlacionals.
- 5.- Perspectiva humanístico-interpretativa.
  - 5.1.- Perspectives d'orientació interpretativa: fenomenologia, etnometodologia e interaccionisme simbòlic.
  - 5.2.- Investigació etnogràfica: característiques, procés, tècniques i dificultats que planteja.
  - 5.3.- Estudi de casos.
- 6.- Investigació orientada a la decissió i el canvi.
  - 6.1.- Investigació acció: característiques, procés i models, instruments i tècniques d'investigació.
  - 6.2.- Investigació participativa.

TERCERA PART: Tècniques, instruments, recursos audiovisuals i documentals de recollida d'informació.

- 7.- Mesura i avaluació en educació.
  - 7.1.- Nocions sobre mesura i avaluació.
  - 7.2.- Les distintes tècniques, instruments i recursos d'obtenció d'informació en Investigació Educativa.
  - 7.3.- L'avaluació a la reforma del sistema educatiu: avaluació del procés d'aprenentatge i del procés d'ensenyament.
- 8.- Característiques tècniques dels instruments.
  - 8.1.- Fiabilitat: els diversos tipus de fiabilitat, càlcul del coeficient de fiabilitat.
  - 8.2.- Validessa: diferents tipus de validessa, el coeficient de validessa i les seves aplicacions.
- 9.- Estudi i elaboració d'algunes tècniques, instruments i recursos d'investigació en educació.
  - 9.1.- Avaluació formativa: proves d'assaig, objectives, de tipus normatiu i criterial.
  - 9.2.- Construcció i millorament de proves normatives i criterials.
  - 9.3.- Observació d'aprenentatges i comportaments.
  - 9.4.- Qüestionaris: procés d'elaboració, redacció de preguntes, característiques tècniques.
  - 9.5.- L'entrevista: disseny i realització.
  - 9.6.- Documents, biografies, diaris, fotografies, video i gravacions en àudio com a recursos en IE.

QUARTA PART: Anàlisi de dades.

- 10.- Anàlisi i interpretació dels resultats (1).
  - 10.1.- Organització de les dades i informació del procés.
  - 10.2.- Anàlisi quantitatiu i qualitatiu.

- 11.- El informe d'investigació quantitativa i qualitativa en educació.
  - 11.1.- Algunes consideracions bàsiques.
  - 11.2.- Organització del informe.
  - 11.3.- Orientacions facilitades per alguns autors i institucions.

C. METODOLOGIA

Es fonamentarà en els següents elements:

- a.- Exposició del professor dels aspectes més significatius del temes i de l'orientació bibliogràfica per què els alumnes puguin completar i aprofundir els continguts presentats a classe.
- b.- Pràctiques sobre investigacions realitzades o simulades.
- c.- Lectura de llibres, articles i informes d'investigació proposats del professor o per l'alumne.
- d.- Realització d'un treball d'investigació al qual l'alumne haurà d'aplicar els coneixements adquirits, és a dir, passar del "saber" al "saber fer".

D. AVALUACIO

Es comentarà a classe.

E. BIBLIOGRAFIA

ARNAL, J., DEL RINCON, D. y LATORRE, A. Investigación educativa. Fundamentos y metodologías. Labor, Barcelona, 1992.***

ARNAL, J.: Elaboración y validación de un test de instrucción. Promolibro. Valencia, 1988.

ARNAL, J. y ARNAL, N.: Estudio de los resultados cuantitativos de una evaluación. PPU. Barcelona, 1987.

BISQUERRA, R.: Métodos de investigación educativa. CEAC. Barcelona, 1989.***

BOU BAUZA, G.: Com treballar en investigació educativa. Dept. de Pedagogia Aplicada. UAB. Barcelona, 1992.

- CABRERA, F. y ESPIN, J.V.: Medición y evaluación educativa. PPU, Barcelona. 1986.
- COLAS, M.P. y BUENDIA, L.: Investigación educativa. Alfar, Sevilla. 1984.***
- FOK, D.J.: El proceso de investigación en educación. Eunsa, Pamplona, 1981.***
- GARCIA LLAMAS, J.L. y otros: Problemas y diseños de investigación resueltos. Dykinson. Madrid, 1992.
- GOETZ, J.P. y LECOMPTE, M.D.: Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa. Morata. Madrid, 1988.
- GOYETTE, G. y otro: La investigación-acción. Laertes. Barcelona. 1987.
- HOPKINS, D.: Investigación en el aula. Guía del profesor. PPU. Barcelona, 1989.
- KEMMIS, S. McTAGGART, R.: Cómo planificar la investigación-acción. Laertes. Barcelona, 1988.
- MARTINEZ y otros: Hacia un enfoque interpretativo de la enseñanza. Etnografía y currículum. Public. Universidade Granada, Granada, 1990.
- PEREZ JUSTE, R. y GARCIA RAMOS, J.M.: Diagnóstico, evaluación y toma de decisiones. Rialp, Madrid, 1989.
- PEREZ JUSTE, R.: Pedagogía experimental. La medida en educación. Uned, Madrid, 1986.
- PEREZ SERRANO, G.: Investigación-acción. Aplicaciones al campo social y educativo. Dykinson, Madrid, 1990.
- ROTGER, B.: Evaluación formativa. Cincel, Madrid, 1990.
- VV.AA.: Lecturas de pedagogía diferencial. Dykinson Madrid.
- VIANNA, M.H.: Los tests en la educación. Eunsa. Pamplona. 1990.
- VISAUTA, B.: Técnicas de investigación social. PPU. Barcelona. 1989.
- ZABALZA, M.A.: Los diarios de clase. PPU. Barcelona, 1991.

Notes:

1) Les publicacions marcades amb tres asteriscos s'ajusten al programa en diverses parts.

2) A classe es facilitarà la referència dels articles i d'altres publicacions considerades d'interès i relacionades amb alguns capítols i apartats del programa de l'assignatura.